

Календар знаменних і пам'ятних дат
(The Calendar of Significant and Memorable dates – APRIL – 2025)

Квітень

1 квітня – День їстівної книги, або Міжнародний фестиваль їстівної книги
(*International Edible Book Festival*)

Фестиваль є інтеграцією мистецтва, літератури та кулінарних навичок. Ця цікава сучасна творча подія, яка поєднує любов до книги з мистецтвом кулінарії, відзначається щорічно 1 квітня. Започаткували її Беатріс Корон із Джудіт Хоффберг у 2000 році. «Деякі книги потрібно спробувати, інші проковтнути, а є такі, що доводиться довго розжовувати й перетравлювати», – так стверджував англійський філософ XVI – XVII ст. Френсіс Бекон. Це дивовижне свято відзначають у багатьох країнах світу. Дата його проведення приурочена до дня народження французького гастронома Жана-Антуана Брілла-Саварена (1755 – 1826), який написав знаменитий трактат «Фізіологія смаку». У цей день влаштовуються різноманітні конкурси з їстівними книгами, завдяки котрим можна як насолодитися вишуканим виглядом страви, так і скуштувати її. Також визначено спеціальні номінації «книжкових страв», згідно з якими нагороджують кулінарів.

1 квітня – День смішного читання (*Reading is Funny Day*)

Відзначається щорічно й не випадково співпадає з Днем сміху. **Мета проведення** – відродження радості читання серед молодого покоління. Читання гумористичних книг, сторінки яких наповнені завзятим, іскрометним гумором, дарують посмішку та гарний настрій, а також демонструють, що читання – це захопливе заняття, яке не поступається жодним екранним розвагам. «Тореадори з Васюківки» Всеволода Нестайка, «Гуморески» Павла Глазового, «Казка про Добромола» Олександра Турчинова, «Королі і капуста» О. Генрі, «Путівник Галактикою для космотуристів» Дугласа Адамса, «Неквапні думки лінивої дівчини» Дженні Рен та інші гумористичні книги здатні привабити навіть найнеохочіших читачів, викликати в них почуття радості.

2 квітня – Міжнародний день дитячої книги
(*International Childrens Book Day*)

У цей чудовий Міжнародний день освітян, бібліотекарів, батьків і дітей об'єднує любов до друкованого слова, яке дарує всім радість спілкування та натхнення. **Мета його проведення** – відзначити значний вплив дитячої літератури на розвиток молодого покоління, акцентувати на важливості читання з раннього віку. Найпопулярніший дитячий автор пише послання, адресоване найбільш юним читачам, а найкращий ілюстратор створює яскравий плакат, присвячений Міжнародному дню дитячої книги. «*Дайте нашим дітям книги, і ви дасте їм крила*» – ці слова належать німецькій письменниці, авторці творів

для дітей і активній громадській діячці Еллі Лепман (1891 – 1970), яка була засновницею Міжнародної ради з дитячої книги, за рішенням якої з 1967 року впроваджено це свято.

Їй належить також ідея організації Премії імені Ганса Крістіана Андерсена (1956) – міжнародної премії, яку вручають за видатний внесок у дитячу літературу найкращим письменникам і художникам-ілюстраторам дитячої книги. Лауреатів премії оголошують один раз на два роки та вручають її 2 квітня, у день народження видатного данського казкаря. Ця премія є найпрестижнішою міжнародною нагородою, тому часто її називають «Нобелівською премією для дитячої літератури». Нагороди вручаються на з'їздах Міжнародної ради з дитячої книги. Лауреатами премії Андерсена є видатні дитячі письменники: Еліно́р Фардґон, Астрід Ліндґрен, Еріх Кестнер, Туве Янссон, Джанні Родарі, Марія Гріпе, Крістіне Нестлінґер, Анні Шмідт, Кетрін Патерсон, Девід Альмонд та ін. Серед українських письменників – Богдан Чалий (1973 р., за поему-казку «Барвінок і Весна») і Всеволод Нестайко (1979 р., за книгу «Тореадори з Васюківки»).

2 квітня – 220 років від дня народження Ганса Крістіана Андерсена (1805–1875), данського письменника, казкаря, мандрівника

Ганс Крістіан Андерсен – автор відомих казок для дітей, які принесли йому славу: «Дюймовочка», «Принцеса на горошині», «Кресало», «Русалонька», «Стійкий олов'яний солдатик», «Снігова королева», «Гидке каченя», «Ялинка», «Дикі лебеді». А казки «Свинопас», «Нове вбрання короля», «Соловей», «Дівчинка із сірниками», «Побратими» адресовані дорослим, зображують явища суспільного життя. Усі казки тісно переплетені з фольклором, насичені гумором, динамікою, фантастичним поєднанням із реальним життям. Письменник наслідує прогресивних романтиків.

Також Андерсен є автором романів, п'єс, подорожніх нотаток, автобіографічних нарисів («Казка мого життя», «Пригоди мого життя»). Твори його перекладено 145 мовами. *Українською мовою вперше 24 казки переклав Михайло Старицький. Інсценізації творів увійшли до репертуарів театрів України.* Низку кінофільмів і мультфільмів знято в різних країнах світу.

2 квітня – Міжнародний день перевірки фактів (International Fact-Checking Day)

Щороку 2 квітня відзначається Міжнародний день перевірки фактів, ініційований Міжнародною мережею фактчекерів. Термін фактчекінг (fact checking) у перекладі з англійської означає перевірку фактів. Також це різновид журналістського розслідування, що допомагає відрізнити правдиву інформацію від неправдивої. **Мета проведення цього Дня** – залучення суспільства до розвитку критичного мислення, підвищення поінформованості щодо існування неправдивої та помилкової інформації; нагадування про важливість перевірки інформації перед тим, як її поширювати. Він є символом боротьби за правду та проти маніпуляції свідомістю.

2 квітня – Всесвітній день поширення інформації щодо проблем аутизму (*World Autism Awareness Day*)

Цей день відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН А / RES / 62 / 139. Символом цього дня є одяг блакитного кольору й пазли. **Мета заходу** – підвищення обізнаності про аутизм, розуміння, прийняття людей з аутизмом; залучення до соціальної адаптації та підвищення рівня життя аутистів усіх небайдужих.

За даними ВООЗ, з аутизмом народжується кожна сота дитина у світі. Аутизм – це розлад розвитку нервової системи, що утруднює комунікацію. Його неможливо набути внаслідок дії зовнішніх чинників, неможливовилікувати, але за допомогою психологічного втручання можна покращити комунікативні та соціальні навички таких людей. Чим раніше батьки й лікарі визначають, що в дитини розлади аутистичного спектру, тим більше позитивних результатів можна досягти в покращенні якості її життя.

3 квітня – Всесвітній день водних тварин (*World Aquatic Animal Day*)

Уперше це свято відбулось у 2020 році. Ініціювала його у 2017 році Клініка прав тварин при юридичній школі Льюїса і Кларка, яка входить до Центру досліджень прав тварин. **Мета цього Дня** – поширення інформації про диких тварин, які мешкають у воді чи поблизу неї (це не тільки риби, восьминоги, корали, кити та дельфіни, а й полярні ведмеді, пінгвіни, земноводні та морські птахи).

Жахлива статистика: щорічно лише від пластикових відходів гине 100 млн морських тварин, а 100 тисяч – від заплутування в сітках і відходах. За загальними оцінками, в океанах нашої планети знаходиться 5,25 трлн одиниць пластикових відходів. ***Російська військова агресія проти України також має значний негативний вплив на цей вид тварин. За інформацією Міндовкілья, у результаті військових дій у Чорному морі загинуло близько 1000 дельфінів.***

Ідея Всесвітнього дня водних тварин полягає в роз'ясненні та зрозумінні загрози, з якою стикаються водні тварини, в утилізації, зменшенні та скороченні використання пластмас і виробів із поліетилену в повсякденному житті, в очищенні берегів від пластикових пляшок, поліетиленових пакетів, іншого сміття. Кожен повинен свідомо й відповідально ставитися до користування природними ресурсами.

4 квітня – День створення НАТО (*North Atlantic Treaty Organization*)

Цей День вшановується як важливий момент в історії для збереження міжнародного порядку та співпраці між країнами. У 1949 році в США було створено міжнародний військово-політичний союз задля стабільності та безпеки. 4 квітня 1949 року союзники підписали Північноатлантичний договір. У статті № 5 члени Альянсу домовилися, що «збройний напад на одного або декількох із них... буде розглядатися як напад на них усіх». Держав-засновниць було 12. Зараз членами Альянсу є 30 країн. Офіційні мови НАТО – англійська та

французька. Північноатлантичний Альянс веде демократичну політику, що побудована на мирному розв'язанні конфліктів, дотриманні прав і свободи.

4 квітня – Міжнародний день бродячих тварин (*World Stray Animals Day*)

Мета проведення – привернути увагу суспільства до проблем безпритульних тварин, піклування про них, сприяння зменшенню кількості бродячих собак і кішок методом стерилізації, розвитку притулків для тварин, заохочення людей узяти з вулиці бродячу тваринку. Тому в цей день бажано підтримати організації, які працюють з безпритульними тваринами.

4 квітня – Міжнародний день просвіти з питань мінної небезпеки та допомоги в діяльності, що пов'язана з розмінуванням

(International Day for Landmine Awareness and Assistance in Mine Action)

Цей день започатковано ООН у 2005 році (резолюція від 8.12.2005 № A/RES/60/97), проводиться щорічно. **Мета** – привернути увагу людства до проблеми мінної загрози, перешкодити використанню державами мін і подібних вибухових пристроїв, покращити поінформованість суспільства з цього питання, пошук методів їхнього знищення на території держав, організацію навчання з мінної безпеки.

Сьогодні Україна вважається однією з найбільш постраждалих від мін країною. Ця проблема ставить під загрозу життя та здоров'я місцевого населення, особливо дітей та молоді.

5 квітня – Міжнародний день моральності

Починаючи з 2020 року, 5 квітня відзначають Міжнародний день моральності, який затверджений Генеральною асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 25.07.2019 (Резолюція 73/329). Саме в цей день була підписала Резолюція, у якій зазначено, що моральні цінності є базою всіх міжнародно-правових актів. ООН закликала приєднатися всі держави, організації та структури до щорічного святкування 5 квітня Міжнародного дня моральності.

5 квітня – День прийняття Першої Конституції України (1710)

Саме цього дня в 1710 році на козацькій раді в Молдові, біля містечка Тягина на правому березі річки Дністер, було укладено договір між гетьманом Пилипом Орликом і козацькою старшиною та козаками Війська Запорозького «Пакти й Конституції законів і вольностей Війська Запорозького». Інша назва – **«Конституція Пилипа Орлика»**. Перша конституція була написана як староукраїнською, так і латинською мовами. Складається документ із 16 статей, у яких визначені права та обов'язки учасників Війська Запорозького. Підписали документ гетьман Орлик, а від запорожців – кошовий отаман Кость Гордієнко. ***Це видатна історична пам'ятка української та європейської думки XVIII століття, яка започаткувала процес творення Конституції в Україні.*** Прогресивне людство зберігає пам'ять про Пилипа Орлика як про автора першої в історії конституції демократичного суспільства.

6 квітня – Міжнародний день спорту на благо миру та розвитку
(*International Day of Sport for Development and Peace*)

Цей Міжнародний день був запроваджений Організацією Об'єднаних Націй (резолюція від 23.08.2013 № A/RES/67/296) разом із Міжнародним Олімпійським Комітетом. У резолюції зазначалося, що «здоровий спосіб життя, фізична та інтелектуальна активність – запорука загального процвітання й добробуту». **Мета свята** – звернути увагу держав на важливість спорту та спортивних змагань для розвитку людства, а найголовніше – для створення мирних відносин. Спортивна активність – це запорука здоров'я та добробуту, а об'єднання різних націй навколо спортивних подій сприяє миру на нашій планеті.

7 квітня – Всесвітній день здоров'я (*World Health Day*)

Свято засновано в 1950 році, а датою обрано день прийняття Статуту Всесвітньої організації охорони здоров'я (1948). **Мета проведення Всесвітнього дня здоров'я** – наголошення на важливості здоров'я в нашому житті, залучення людства до вирішення фізичних і ментальних проблем, підвищення поінформованості про різноманітні захворювання, надання рекомендацій щодо поліпшення самопочуття та стану здоров'я, переконання у великому значенні здорового способу життя. Геніальний лікар і філософ Давнього світу *Гіппократ стверджував, що яка діяльність людини – такою вона і є, такі і її хвороби.*

11 квітня – Міжнародний день визволення в'язнів нацистських концтаборів (*International Day of Fascist Concentration Camps Prisoners Liberation*)

Дата пам'ятного дня обрана, за ініціативою ООН, на честь повстання в'язнів концтабору Бухенвальд проти нацистів, яке відбулося цього дня в 1945 році. За часи Другої світової війни у створених 14 тис. концентраційних таборах гітлерівці знищили понад 11 мільйонів людей, серед яких кожна п'ята – дитина.

Мета проведення цього Міжнародного дня – вшанувати пам'ять мільйонів людей, які стали жертвами нацистського режиму під час Другої світової війни, нагадати про страшні злочини проти людяності, про важливість об'єднання в боротьбі за гідність і свободу кожної людини, незалежно від її раси, релігії чи національності.

12 квітня – Міжнародний день безпритульних дітей
(*International Day for Street Children*)

Кожного року 12 квітня проводиться Міжнародний день безпритульних дітей, започаткований у 2011 році. **Мета** – привернути увагу до проблеми ігнорування прав вуличних дітей, підвищити обізнаність щодо експлуатації дитячої праці, забезпечення доступу до різних послуг і надання можливостей розвитку безпритульним дітям. *Проблема безпритульності дітей – глобальна*

проблема, яка потребує нагальних рішень. Тому забезпечення їх безпеки та добробуту є ключовим завданням суспільства.

12 квітня – Міжнародний день польоту людини в космос. День працівників ракетно-космічної галузі України

Відзначення цього Дня започаткувала Організація Об'єднаних Націй 7 квітня 2011 року (рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/65/271) на честь 50-ї річниці польоту людини в космічний простір (1961). **Найчастіше залучаються в аерокосмічну галузь спеціалісти таких професій:** космонавт, або астронавт, інженер-конструктор, інженер бортового обладнання, авіамеханік, астроном, космічний біолог, спеціаліст із космічної медицини. Останнім часом з'явилася професія менеджера з космічного туризму. В Україні є музеї, присвячені космонавтиці: у Житомирі, Києві, Харкові та Дніпрі.

13 квітня – Міжнародний день добрих справ (*International Good Deeds Day*)

Ініціювала це свято у 2007 році відома ізраїльська меценатка та бізнес-леді Шарі Арисон. Міжнародне свято, яке відзначають **другої неділі квітня**, об'єднує волонтерів із понад 100 країн. **Мета** – заклик робити добрі вчинки на благо планети та інших людей. Кожна людина має можливість зробити щось корисне, щоб змінити світ на краще. Тому цей день є чудовою нагодою розпочати Міжнародний квітневий місяць волонтерів.

15 квітня – Міжнародний день екологічних знань (*International Environmental Awareness Day*)

Відзначається світовою спільнотою щороку 15 квітня. **Основна мета** – просування екологічних знань і формування екологічної культури населення; інформування громадськості про стан справ щодо екологічної безпеки та стан навколишнього середовища; виховання та підготовка громадян, які вміють мислити екологічно. **Розвиток освіти у сфері екології – одне з першочергових завдань ООН.** Тому й організаторами цього свята стали учасники Конференції ООН (1992, Ріо-де-Жанейро), які вперше підняли питання щодо ролі екологічної освіти для сталого розвитку та виживання людства. У цей день висвітлюються статистичні дані про сучасний стан довкілля та про дії щодо розв'язання важливих екологічних проблем.

15 квітня – Всесвітній день мистецтва (*World Art Day*)

Це свято мистецтва та творчості започаткувала Організація Об'єднаних Націй 2012 року, у день народження найяскравішого представника мистецтва Відродження Леонардо да Вінчі. **Мета** – привернення уваги людей до важливості творчості й мистецтва в нашому житті, залучення до ознайомлення з творчим надбанням талановитих діячів.

15 квітня – Міжнародний день культури

Саме цього дня в 1935 році у Вашингтоні представниками 21 країни було підписано міжнародний договір «Про охорону художніх і наукових закладів та

історичних пам'яток», відомий у міжнародно-правовій практиці як Пакт Реріха. У Пакті містяться загальні принципові положення про захист культурних цінностей та повагу, яку їм слід надавати. Культурна спадщина – це фізична пам'ять нації, її сукупний образ, історичний доказ її існування. Тому *свято культури є символом краси, свободи слова, терпимості та братерства, миру в усьому с віті*. Самовіддана праця всіх, хто причетний до збереження та розвитку культури, є неоціненним внеском у збереження та розвиток національної ідентичності.

15 квітня – 145 років від дня народження Макса Вертгеймера (1880–1943), німецького психолога, доктора філософії

Макс Вертгеймер – один із засновників і головний теоретик гештальтпсихології (загальнопсихологічний напрям, пов'язаний зі спробами пояснення сприйняття, мислення й особистості), професор Франкфуртського університету, викладач Нової школи соціальних досліджень у Нью-Йорку. Автор праць «Експериментальні дослідження сприйняття рухів», «Продуктивне мислення» та інших.

16 квітня – 150 років від дня народження Адріана Володимировича Володимирського (1875 – 1936), українського педагога, лікаря, дефектолога

Адріан Володимирський відомий як психоневролог, професор, викладач Київського інституту народної освіти (нині – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова), завідувач кабінету індивідуальної педагогіки в Києві, дослідник закономірностей розвитку, виховання та навчання дітей із фізичними та психічними вадами. Він є одним з ініціаторів становлення вищої дефектологічної освіти в Україні. Автор низки наукових праць: «Основи індивідуального поведіння в нормі та відхиленнях», «Характерні особливості реакції зосередження на розумовій роботі у глухонімих», «Вступ у прикладну рефлексологію», «До динаміки педагогічного процесу», «Перемога моменту в житті дитини: до справи дитячої творчості» та інших.

**18 квітня – Міжнародний день пам'яток та історичних місць
(*International Day for Monuments and Sites*)**

Рішення про відзначення цієї дати було прийнято Генеральною Асамблеєю ЮНЕСКО в 1983 році з ініціативи Міжнародної ради з питань охорони пам'ятників і визначних місць. *Мета – підвищення обізнаності громадськості з різноманіттям культурної спадщини, її вразливістю та необхідністю ефективних зусиль заради збереження для подальших поколінь.*

Причиною втрати важливих історичних пам'яток часто ставали військові дії. Так, за роки повномасштабної російської агресії внаслідок дій російської армії на території нашої держави зруйновані численні пам'ятки архітектури: церкви, мечеті, синагоги, театри, пам'ятники, бібліотеки, музеї, понівечені цілі міста.

І це незважаючи на те, що в 1935 році у Вашингтоні було підписано Міжнародний договір про охорону наукових і художніх закладів та історичних пам'яток. За Гаазькою Конвенцією 1954 року, руйнування об'єктів культурної спадщини є воєнним злочином. Причиною прийняття цього документа стали масштабні руйнування, до яких призвела Друга світова війна. Тому наразі триває збір доказів злочинів РФ проти української культурної спадщини. В Україні цей день називається «День пам'яток історії та культури».

18 квітня – 100 років із дня народження Івана Гордійовича Катрушенка (1925–2012), українського художника, графіка

Іван Катрушенко відомий як науковий співробітник Музею українського мистецтва (1953–1963), старший викладач Львівського інституту прикладного та декоративного мистецтва (1963–1965). Працював у галузі станкової та книжкової графіки (плакат, екслібрис), переважно в техніці ліногравюри. **Серед основних творів:** *ілюстрації до книг* («Українські народні казки», 1970, Львів; «Вибрані твори» Михайла Коцюбинського, 1983, Львів); *літографії* («Григорій Сковорода», 1973; «Універсали Богдана Хмельницького», 1978; «Тарас Шевченко», 1979); *портрети* («Василь Стефаник», «Микола Федюк», «Богдан Ступка», «М. Петренко»); *живопис* – серія «Карпати» (1990–1995; плакати («Тарас Шевченко» (1964), «Леся Українка» (1970)).

Роботи художника зберігаються в Національному художньому музеї України (Київ), Національному музеї у Львові, а також у Харківському художньому музеї.

19 квітня – День навколишнього середовища в Україні

Щоб спонукати людей до розуміння екологічних проблем, залучення до активних дій щодо збереження природи, в Україні, відповідно до Указу Президента України від 06.08.1998. № 855/98, щороку **третьої суботи квітня** відзначають **День навколишнього середовища**, або **День довкілля**. У цей день висаджують дерева, квіти, прибирають сміття, очищують водойми та проводять інші корисні заходи.

19 квітня – День поезії та творчого мислення (World Poetry and Creative Thinking Day)

Цей День об'єднує творчих особистостей та нагадує суспільству про важливість духовного, поетичного, незвичайного й уявного в нашому житті. **Мета проведення** – відзначити красу й силу поезії, акцентувати важливість творчого мислення, заохотити людей до творчості, об'єднати їх через мистецтво. **Особливість людей із творчим мисленням** – вони здатні до нетипових рішень, до бачення явищ, проблем і предметів під особливим кутом; сприйняття світу за допомогою творчої уяви, що дає їм змогу продукувати оригінальні ідеї. Водночас творче мислення неможливе без високого інтелекту, широкого кругозору, власного досвіду, відкритості новим знанням. У цей день проводяться поетичні фестивалі та конкурси.

20 квітня – Міжнародний день китайської мови (*UN Chinese Language Day*)

Рішення про відзначення 20 квітня Дня китайської мови було прийнято Департаментом громадської інформації ООН напередодні Міжнародного дня рідної мови у 2010 році. **Мета проведення днів шести офіційних мов ООН** – розширення інформованості щодо історії, культури й розвитку кожної з мов ООН, вшанування мовного та культурного різноманіття, а також для сприяння рівноправному використанню всіх шести офіційних мов ООН. День китайської мови присвячений Цан Цзе – засновнику китайської писемності.

20 квітня – День вдячності волонтерам (*Volunteer Recognition Day*)

Волонтерський рух виник у Франції в 1920 році, коли молодь організувала добровільне відновлення зруйнованих ферм під час Першої світової війни. Волонтерством одразу зацікавились інші країни, у 90-х роках воно дійшло до України. Сьогодні волонтери активно допомагають українським воїнам, під обстрілами доставляють продукти, медикаменти, речі на передову, евакуюють цивільних, рятують тварин.

Мета відзначення цього Дня – привернути увагу суспільства до волонтерської діяльності, подякувати волонтерам за їх відважність, доброту, безкорисливість і щирю допомогу армії, а також усім, хто опинився в скрутному становищі. Зусилля волонтерів еквівалентні роботі 109 мільйонів штатних працівників. Багато волонтерів віддали своє життя, допомагаючи іншим.

21 квітня – Всесвітній день творчості та інноваційної діяльності (*World Creativity and Innovation Day*)

Уперше це свято було відзначено в понад 50 країнах світу 21 квітня 2002 року, а 2017 року Організація Об'єднаних Націй проголосила його офіційним міжнародним заходом (Резолюція від 27.04.2017 № A/RES/71/284).

Мета – підвищити обізнаність щодо необхідності творчого підходу до розв'язання проблем і важливості інновацій для всебічного суспільного розвитку, залучення до креативного мислення, генерування творчих ідей та позитиву. Цей день закликає кожного зміцнити свій власний потенціал для прийняття нових рішень і досягнення нових результатів.

21 квітня – 110 років із дня народження Володимира Федосійовича Яценка (1915–2010), українського художника, мистецтвознавця, заслуженого діяча мистецтв України (1960)

Мистецьку освіту Володимир Яценко здобував у *Харківському мистецькому технікумі* (1937 рік), *Харківському художньому інституті* (1942 рік, клас Миколи Самокиша). У 1944–1952 роках *обіймав посаду директора Харківського художнього музею*, а в 1970–1989 – директора Державного музею українського образотворчого мистецтва (Київ).

Художник працював у галузі жанрового та пейзажного малярства. Член Національної спілки художників України. Відомі його творчі роботи: «Над Дніпром» (1957), «На Чернечій горі» (1960), «Над голубим Пслем» (1963), «Новобудови Києва» (1965), «На Запоріжжі» (1964–1965), «Місяць зійшов»

(1967), «Вітер» (1969), «Літній день» (1970). Також Володимир Яценко є автором монографії про свого вчителя «М. С. Самокиш» (1945) і альбому «Микола Самокиш» (1979). Картини зберігаються в музеях, галереях і приватних зібраннях України та за її межами.

22 квітня – Міжнародний день Матері-Землі (*International Mother Earth Day*)

Уся прогресивна світова спільнота з 2010 року 22 квітня щорічно відзначає цей день майже у 200 країнах. Свято проводиться під егідою ООН (Резолюція від 22.04.2009 № A/RES/63/278). **Символіка цього Міжнародного дня** – грецька літера «Тета» зеленого кольору на білосніжному тлі. **Логотип Свята** – фото нашої планети, яке зробили американські космонавти з космічного корабля Аполлон-17. **Мета** – надати знання, щоб активізувати дії на захист охорони навколишнього середовища. Земля є нашою Матінкою та Годувальницею, вона спільна для всього людства, для якого створила дивовижні умови, що дозволяють отримувати радість від життя. Але, на жаль, не всі усвідомлюють, що кожен із нас впливає на стан планети, тому не можна поспоживацькому ставитися до всіх її ресурсів.

23 квітня – Всесвітній день книги та авторського права (*World Book and Copyright Day*)

Щоб підкреслити важливе значення книг, авторів, видавців, критиків і бібліотекарів, ЮНЕСКО в 1995 році проголосила Всесвітній день книги та авторського права, який відзначається щорічно 23 квітня (рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/63/278). **Мета проведення** – промоція читання та книговидавництва, привернення уваги до культури писемного слова й до питань авторського права та захисту інтелектуальної власності. Одна з чудових традицій такого дня – вибір міста, яке на рік буде Світовою столицею книги. **ЮНЕСКО оголосила місто Ріо-де-Жанейро світовою столицею книги на 2025 рік.**

Важливою особливістю впровадження цього дня на світовому рівні є усвідомлення книги як потужного засобу в налагодженні миру, оскільки вона може сприяти діалогу, взаєморозумінню та толерантності. Також цінність книги полягає в її незамінності в інформаційному суспільстві в поширенні знань і формуванні культури, у підвищенні грамотності населення. Вона залишається основою освіти та критичного мислення.

23 квітня – Міжнародний день англійської мови (*English Language Day*). Міжнародний день іспанської мови (*Spanish Language Day*)

З метою святкування багатомовності та культурного різноманіття, а також для сприяння рівноправному використанню всіх шести офіційних мов ООН засновані ці свята ООН у 2010 році. **Англійська мова** входить до трійки найпоширеніших мов у світі. Дату святкування Міжнародного дня англійської мови обрано в пам'ять про видатного англійського поета Вільяма Шекспіра,

який вважається одним із засновників англійської літературної мови. Твори його входять до числа найцінніших взірців літературної спадщини світу. Славний драматург є національним символом Англії.

У Міжнародний день *іспанської мови* віддають данину пам'яті класику світової літератури іспанському письменнику Мігелю де Сервантесу. Іспанська мова визнана другою мовою міжнародного спілкування, нею спілкуються більше 44 країн. Вона є офіційною мовою понад 20 країн світу й наздоганяє англійську за розповсюдженістю.

23 квітня – Всеукраїнський день психолога

Щорічно 23 квітня це професійне свято відзначають із 2004 року українські психологи. **Мета** – закликати всіх подякувати психологам за їхню старанну, нелегку та дуже корисну працю, адже духовне здоров'я не менш важливе за фізичне. З початку російської агресії ці фахівці цілодобово, не шкодуючи себе, надають екстрену психологічну допомогу всім потребуючим.

24 квітня – Міжнародний день мультилатералізму та дипломатії за мир

Подія, започаткована ООН (Резолюція Генеральної Асамблеї ООН A/RES/73/127), відзначається з 2018 року. **Мета** – вшанування та підтримка міжнародних зусиль, спрямованих на досягнення миру й стабільності у світі. Цей день є нагадуванням про важливість спільної роботи країн для розв'язання глобальних проблем – конфліктів, бідності, зміни клімату тощо.

ООН проголосила 2025 рік Міжнародним роком миру та довіри.

24 квітня – Міжнародний день дівчат в інформаційно-комунікаційних технологіях (*International Girls in ICT Day*)

У 2010 році Міжнародний телекомунікаційний союз прийняв резолюцію про щорічне відзначення в *кожний четвертий четвер квітня* цього свята. За результатами досліджень, у багатьох випадках саме гендерні стереотипи зупиняють дівчат у виборі технічних спеціальностей: недостатньо впевненості в собі та у власних силах. **Мета** – заохочувати й розширювати можливості дівчат і молодих жінок для навчання та кар'єри в інформаційно-комунікаційних технологіях.

26 квітня – Міжнародний день пам'яті про Чорнобильську катастрофу (*International Chernobyl Disaster Remembrance Day*)

26 квітня 1986 року Чорнобильська АЕС стала символом найбільшої в історії людства техногенної катастрофи та символом мужності, самопожертви й жертвності в ім'я Батьківщини тисяч українців. Наслідки катастрофи залишаються й донині предметом обговорення світової наукової спільноти. За Міжнародною шкалою ядерних подій (INES) цю аварію класифікували за найвищим (сьомим) рівнем небезпеки. 8 грудня 2016 року Генеральна Асамблея ООН проголосила 26 квітня Міжнародним днем пам'яті про Чорнобильську катастрофу (Резолюція A/RES/71/125).

26 квітня – Всесвітній день інтелектуальної власності **(*World Intellectual Property Day*)**

Встановлено це свято у вересні 2000 року Генеральною асамблеєю Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO), що сприяє охороні та розвитку інтелектуальної власності в усьому світі. **Мета** – підкреслити значення інновацій у повсякденному житті людини та в удосконаленні суспільства. Патенти, товарні знаки, авторське право й суміжні права як результати творчості та знань є потужними інструментами сприяння економічному й культурному розвитку. Україна є членом WIPO з 1991 року.

26 квітня – Міжнародний день скульптури (*International Sculpture Day*)

Щорічно **в останню суботу квітня** відзначається це молоде творче свято, започатковане у 2015 році Міжнародним центром скульптури. **Метою його проведення** є поінформованість суспільства щодо мистецтва скульптури, її витворів, звернення уваги на вагомість скульптури як форми вираження почуттів, ідей та концепцій, наголошення на її ролі у створенні культурної спадщини. Цього дня організуються різноманітні урочисті заходи: виставки скульптурних творів мистецтва, конкурси та лекції, майстер-класи зі скульптури.

26 квітня – 135 років від дня народження Миколи Костянтиновича Зерова (1890–1937), українського поета-неокласика, літературознавця, педагога, перекладача, літературного критика

Микола Костянтинович Зеров відомий як викладач історії в гімназіях міста Златопіль, латини в гімназії Києва, українознавства в Київському архітектурному інституті, професор і завідувач кафедри української літератури в Київському інституті народної освіти (сьогодні – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова), викладач курсу теорії перекладу в Українському інституті лінгвістичної освіти, редактор журналу «Книгар».

Водночас він є лідером «неокласиків», майстром сонетичної форми, автором поетичних збірок, блискучим перекладачем античної поезії, автором літературно-критичних статей із питань теорії поетичного перекладу, нарисів про творчість українських письменників, курсу лекцій з історії української літератури – «Українське письменство ХІХ ст.», упорядником антологій «Нова українська поезія», «Слово» («Сяйво»), «Байка і притча в українській літературі ХІХ–ХХ в.».

Але восени 1934 року в житті вченого-енциклопедиста, природженого інтелігента почалися тяжкі випробування: наприкінці квітня 1935 року його заарештували, звинувативши у приналежності до терористичної організації, а в червні 1936 доправили до Соловецького табору. З листопада 1937 року він був розстріляний разом із П. Филиповичем, М. Вороним і Б. Пилипенком. Реабілітований у 1958 році.

28 квітня – Всесвітній день охорони праці (*World Day for Safety at Work*). **День охорони праці в Україні. Міжнародний день пам'яті всіх жертв праці**

Всесвітній день охорони праці був започаткований Міжнародною конфедерацією профспілок у 1996 році. **День охорони праці, установлений в Україні** Указом Президента України «Про День охорони праці» (від 18 серпня 2006 р. № 685/2006), відзначається щорічно **28 квітня**, як і Всесвітній день охорони праці. **Мета** – привернути увагу суспільства, органів державної влади, суб'єктів господарювання до питань охорони праці, запобігання нещасним випадкам на виробництві та професійним захворюванням. Також це день вшанування пам'яті людей, які втратили життя на своєму робочому місці.

28 квітня – День читання великої поезії

Поезія була і залишається найважливішою частиною сучасного мистецтва. Свято прийшло до нас із США, де відзначається з 1994 року. Весь квітень у країні присвячується поезії. **Мета** – **вшанування мистецтва поезії та відомих поетів, які написали великі твори.** Вважається, що поезія була попередницею письменності: давні перекази та легенди дійшли до наших часів саме в поетичній формі. У Стародавній Греції поеми Гомера «Іліада» й «Одіссея» були основою освіти, передавалися з покоління в покоління усно. **В Україні в цей день проводять** творчі конкурси, тематичні вечори, заходи в бібліотеках, пізнавальні програми та уроки з читанням віршів і ознайомленням із біографією поетів.

28 квітня – 160 років із дня народження Миколи Івановича Івасюка

(1865–1937), художника світової слави, педагога, репресованого

Освіту Микола Івасюк отримав у Віденській академії мистецтв, а згодом у Мюнхенській академії мистецтв, де звернув на себе особливу увагу викладачів. Ілля Рєпін, коли відвідав Мюнхенську академію мистецтв, був здивований довершеністю та свіжістю творів молодого художника й порадив йому повертатися до Києва. Європейська преса віщувала талановитому юнакові велике майбутнє в умовах постійного проживання за кордоном, однак він після закінчення Мюнхенської академії мистецтв поспішив на Україну. У 1898–1908 роках Івасюк був засновником і керівником першої школи образотворчо-прикладного мистецтва в Чернівцях. Від 1926 року викладав у Київському художньому інституті. **У вересні 1937 був безпідставно заарештований органами НКВС, а 25 листопада розстріляний.**

Упродовж життя Микола Івасюк створив понад 500 художніх шедеврів, зокрема «В'їзд Богдана Хмельницького до Києва» (1892–1912), «Богдан Хмельницький під Зборовом» (1892), «Битва під Хотиним» (1903), «Іван Богун у бою під Берестечком» (1919), а також жанрових картин, портретів діячів української культури. На жаль, в Україні є не більше 15 картин Івасюка, доля більшості невідома.

29 квітня – Міжнародний день танцю (International Dance Day)

Це особливе свято танцю створене Танцювальним комітетом Міжнародного театрального інституту, головним партнером виконавського мистецтва ЮНЕСКО. Відзначається щорічно з 1982 року 29 квітня – у день

народження французького балетмейстера Жана-Жоржа Новера (1727 – 1810), реформатора та теоретика хореографічного мистецтва, який увійшов в історію як «батько сучасного балету» і створив у 1759 році знамениту теоретичну працю «Листи про танець і балети».

Цей Міжнародний день об'єднує всі напрями хореографічного мистецтва, а *різні народи можуть спілкуватися між собою за допомогою однієї мови – мови танців, отримуючи подвійний психотерапевтичний ефект.*

29 квітня – Всеукраїнський день футболу

29 квітня 1992 року національна збірна України зіграла свій перший матч в історії як незалежна команда. Відтоді дата 29 квітня традиційно відзначається щорічно як Всеукраїнський день футболу, що нагадує про історичне минуле та шлях, який пройшов футбол України за цей час. Це свято не тільки футболістів, але й усіх шанувальників українського футболу, оскільки *наразі футбол є важливою частиною нашої національної ідентичності.*

Використані джерела:

1. Свята та події у квітні 2025. URL : <https://daytoday.ua/kviten-svyata-ta-podii/>.

2. Міжнародні дні ООН. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96_%D0%B4%D0%BD%D1%96_%D0%9E%D0%9E%D0%9D#:~:text=%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D0%9E%D0%9D%20%E2%80%94%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%20%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D1%96,%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%8C%20%D0%B2%D0%B8%D0%B1%D0%B8%D1%80%D0%B0%D1%94%D1%82%D1%8C%D1%81%D1%8F%20%D1%81%D0%B2%D0%BE%D1%8F%20%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0%20%D0%B4%D0%BD%D1%8FD0%B4%D0%BD%D1%8F.

3. Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2024 – 2025 роках: Постанова Верховної Ради України від 21.12.2023. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/245200.html

Матеріали підготовлені:
Жеребкіною З., завідувачем бібліотеки,
Павловою Г., бібліотекарем,
Писаренко Т., методистом КВНЗ
«Харківська академія неперервної освіти»